

beroering: tijdens de extra belegde vergadering bleek dat bij de commissarissen de mening leefde dat alleen Karel, Henri Louis en hun zuster Fanny voor de duur van de lopende concessie (tot 1900) recht hadden op de overwinst; hun kinderen zouden daar geen aanspraak op kunnen maken¹⁵). Hoe de vork precies in de steel stak, konden zij bij Pincoffs niet meer navragen, die was na jarenlang malversaties te hebben gepleegd bij enige bedrijven - ook bij de Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij - in 1879 met vrouw en kinderen naar de Verenigde Staten gevlucht. In het notulenboek van de commissarissen was weliswaar melding gemaakt van de afspraak met de Enthovens in 1875, maar de schriftelijke overeenkomst tussen beide partijen ontbrak bij de gasmaatschappij. Het archief van Enthoven daarentegen bleek een brief over de bewuste overeenkomst met Pincoffs te bevatten. De commissarissen moesten er nu wel mee accoord gaan dat ook de kleinkinderen van Lion Israël Enthoven recht hadden op de overwinst zolang als de fabrieken door de Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij werden geëxploiteerd. Om verdere moeilijkheden te voorkomen achtten zij het raadzaam 'om de redactie van die Actions de Jouissance zoodanig in te richten dat daaruit duidelijk blijkt dat Firma L.J. Enthoven & Co nimmer eenige verdere aanspraken, uit welken hoofden dan ook, tegenover de Maatschappij zou kunnen doen gelden'.¹⁶) Een notaris kreeg opdracht de kwestie rond de overwinst goed te regelen. In de statuten bleef ongewijzigd staan: tien procent van alle overwinst is voor de 'primitieve concessionarissen'¹⁷).

Gas en elektriciteit

Om wat voor bedragen ging het nu jaarlijks? In 1884 ontvingen de erven f 8.908,04, in 1926 was het bedrag bijna vertienvoudigd: f 85.714,29. Bezat de N.V. in '84 slechts twee gasbedrijven, tweeënveertig jaar later waren er negen gasfabrieken en zes electriciteitscentrales. Vooral het leveren van electriciteit was zeer winstgevend. Niet alleen de aandeelhouders, met een jaarlijks dividend tussen twaalf en veertien procent, maar zeker de houders van de actions de jouissance profiteerden daar ten volle van. In de periode van de winstbewijzen, 1885-1926, werd er aan de bezitters van deze coupons totaal f 968.466,26 uitgekeerd¹⁸). Daarnaast hadden zij statutair ook nog recht op een percentage van het onverdeeld saldo, wat in de praktijk niets opleverde. Dit saldo verdween namelijk jaarlijks in de reserve.